

Volledig ingezet op natuurlijke teeltzakken

Vorig seizoen is J. van Aken en Zn. voor het eerst bomen gaan kweken in Root Pouch: Amerikaanse teeltzakken die gemaakt zijn van gerecyclede petflessen en natuurlijke vezels. Die bevallen het bedrijf zo goed, dat het voortaan geen andere zakken of potten meer wil. Franz-Joseph van Aken laat de groei zien, zowel in de Root Pouch als erboven.

Tekst: Arno Engels
Reageren? a.engels@hortipoint.nl

„Kijk maar eens”, zegt Franz-Joseph van Aken als we op het containerveld van het familiebedrijf in Oudenbosch lopen en stilstaan bij meerstammige *Prunus serrula* gekweekt in Root Pouch ('wortel buidel'). De kweker haalt de Amerikaanse teeltzak van de kluit om de beworteling te bekijken. „Onder en boven een goede doorkieming, vol met fijne wortels. Die heeft het goed gedaan.”

Het containerveld bestaat uit banen gronddoek met daarop de bomen, en ertussen grasbanen. De beworteling blijft niet beperkt tot in de Root Pouch, maar ontwikkelt zich ook onder de teeltzak, door het doek heen. Even trekken was wel nodig om de zak los te krijgen. „Normaal snijd je de wortels onder een zak of container weg, maar bij de Root Pouch laat je die zitten”, legt Van Aken uit. „Omdat de zak na verloop van tijd in de grond verteert.”

De Root Pouch kan gemaakt worden van gerecyclede petflessen; het is dus kunststof die niet afbreekbaar is in

de grond. Maar de zakken zijn ook te maken van verschillende natuurlijke vezels zoals bamboe, hennep en katoen. Die gebruikt Van Aken. „Deze zakken zijn dus echt natuurlijk en breken zo ook af”, vertelt de kweker. Hij wijst naar bomen in blauwe Root Pouch die daarin nu voor het tweede seizoen groeien. „Je ziet al dat de vertering begint.”

De kleur van de zakken geeft de levensduur aan, wat te maken heeft met de vezelstructuur. Vorig jaar is Van Aken gestart met bruine en blauwe zakken, die volgens de Amerikaanse fabrikant respectievelijk vier-vijf jaar en drie-vier jaar moeten meegaan. „Nu zijn de kleuren weer veranderd. We gebruiken nu zwarte zakken waarin je vier-vijf jaar kunt kweken, en komend jaar ook nog grijze zakken: voor een drie- tot vierjarige teelt.”

In Duitsland onderzocht

Het was een klant, uit Engeland, die Van Aken tipte over de Amerikaanse teeltzakken. Die zag ze op de Farwest Show in Oregon, de Amerikaanse boomkwekerijstaat waar ook de fabrikant is gevestigd. Later waren ze ook te zien op de IPM in Duitsland, mede doordat de Landwirtschaftskammer Schleswig-Holstein in Ellerhoop (Pinneberg) de eigenschappen van de Root Pouch onderzocht in een tweejarige teelt van *Tilia cordata* 'Greenspire'.

Het Noord-Duitse proefstation vergeleek de groei met die in een standaardcontainer en de Air-Pot. Daaruit bleek onder andere dat de wortelkwaliteit in de Root Pouch vergelijkbaar was met de kwaliteit in de Air-Pot. Van Aken is niet in Pinneberg geweest om het onderzoek zelf te bekijken, maar wel bij een Duitse kweker die al was begonnen met de teelt in de zakken. De onderzoeksresultaten gaven bij Van Aken wel de doorslag om er ook mee te beginnen.

Franz-Joseph van Aken stapt over op Root Pouch, omdat het kweken in de Amerikaanse zakken hem de meeste voordelen biedt.

Boomkwekerij J. van Aken en Zn., Oudenbosch

Sortiment: laan- en parkbomen, spillen en meerstammige struiken

Afzet: handel, export en aanplant golf- en industrieterreinen

Oppervlakte: 30 ha vollegrond en 1,5 ha containerveld

Personeel: naast Franz-Joseph van Aken en zus Monique nog vijf vaste medewerkers

Website: jvanaken-zn.nl

Ook onder de Amerikaanse teeltzakken groeien wortels. Die blijven zitten tot en met de afzet.

De beworteling in het eerste seizoen, na de extreme zomer.

Voor zover bekend is hij nu de enige kweker in Nederland die in de Root Pouch kweekt. „Het verbaast mij dat dit niet doorzet in Nederland, maar dat komt misschien door een probleem: er zit hier nog geen importeur.”

Dat probleem heeft hij zelf opgelost: door de zakken zelf uit Oregon te importeren. Hij wijst wel naar de levertijd. „Het duurt minimaal acht weken voordat je ze hier hebt, met de boot.” Van Aken heeft ze nu alvast besteld voor het volgende seizoen, want de laatste keer was hij te laat met bestellen. Hij heeft ze altijd in de winter nodig om de bomen in de schuur te kunnen oppotten. „Toen heb ik ze maar per vliegtuig laten komen.”

Doorworteling kluiten

Op het containerveld zijn drie inhoudsmaten te zien: 55 l; 78 l en 110 l. Ze staan nu nog in rijen afwisselend met zwarte nylonzakken en Air-Pots. Met die twee vormen is Van Aken vijf jaar geleden gestart, toen hij 1,5 ha containerveld liet aanleggen. Bomen in containers, dat wilde hij bij voorbaat niet. Vanwege de kans op ronddraaiende wortels en beschadiging tijdens transport.

Bij de start koos hij bewust voor de helft nylonzakken en de helft Air-Pots. Om het werk ermee te verdelen, want het oppotten van Air-Pots staat in de praktijk bekend als arbeidsintensief: je moet de springringen namelijk op het

veld vullen met potgrond en de bomen erin planten. „De groei in Air-Pots is wel beter dan in zakken. Je kunt ze ook hergebruiken, wat met de Root Pouch niet gaat.”

Om bomen in Root Pouch te kunnen afleveren, hoeven de kluiten niet doorworteld te zijn. Van Aken beplant de Amerikaanse zakken in de winter, waarna hij ze buiten op het veld zet. „Vanaf week 1 op het veld kunnen we ze al afleveren. We trekken dan een draadkorf om de zak heen”, zegt de kweker terwijl hij een zak aan zijn hengsels optilt. „De hengsels breken wel sneller af dan bij nylonzakken, als de bomen zwaar zijn.”

De prijs van de Root Pouch vindt Van Aken een ander nadeel: een 56 l-zak kost \$2,35 (€2,03); 78 l kost \$3,14 en 113 l \$5,25 (exclusief invoerrechten, douane- en administratiekosten). „En ik moet ze ook nog zelf importeren.”

Van Aken ervaart nu, na het tweede seizoen, de voordelen van de Amerikaanse teeltzakken en heeft besloten om voortaan alle nieuwe bomen erin te kweken. Hij blijft wel hetzelfde laanboommengsel gebruiken waarin gecoatete meststof zit. Via druppelbevloeiing kan hij vloeibaar bijmesten met bijvoorbeeld extra kalium en bitterzout.

De gebruikte Root Pouch is ook een maatje groter dan wat de bomen nodig hebben. Dat kost meer potgrond, erkent Van Aken. „Maar de buffer is groter wat beter is voor de groei. En dan is het ook niet erg als een boom een seizoen langer blijft staan.” <